

Maliyeden U Dönüşü

Vergi Bülteni

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyla 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

Meslek Mensupları Sonunda İstedini Aldı

Efendim, 2024 yılı geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi işlemlerinde yaşanan karmaşadan sonra, bu yıla bir hayli moralsiz ve yorgun başlamıştık. Ancak, sıradan bir günde, hiç beklenmeyen bir olay oldu, 6 Şubat Perşembe günü öğleye doğru sosyal medyaya şöyle bir kamu spotu düştü:

“TÜRMOB olarak, 14 Ocak 2025 tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı’ndan “Geçici Vergi Dönemlerinde Enflasyon Düzeltmesi İşlemlerinin Yapılması Zorunluluğunun” tamamen kaldırılmasını talep ettik.”

Duyuruda bir tarih olmasa gayet normal karşıladım, ama **geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi işlemlerinin yapılmaması için 14 Ocak’ta talepte bulunup, bu durumun 6 Şubat’ta duyurulması, bana manidar geldi.**

Bu durumun şöyle bir izah şekli olabilir mi? TÜRMOB bakanlığa başvuruda bulunmuş, ancak sonucun ne olacağı riskini göze alamamış ve meslek camiasına karşı mahcup olmak istememiş, bakanlıktan olumlu bir sinyal alınca kadar üç hafta kadar beklemiş, olumlu sinyal alınca da, istemde bulunduğu yönünde açıklamada bulunmuş olabilir mi?

Açıkça ifade edeyim, **açıklamayı ilk gördüğümde, ben bakanlığın bu talebi karşılayacağını, buna ilişkin olumlu sinyalin zaten verilmiş olduğunu hissettim.** Nitekim hislerim beni yanıltmadı, bakanlık çok fazla bekletmeden, 15 Şubat 2025 tarihli resmi gazetede yayımlanan 582 nolu VUK genel tebliğiyle, **meslek mensuplarına karşı yürütülen amansız savaşa ara verildiğini ve 2025 yılı geçici vergi dönemleri için enflasyon düzeltmesi yapılmayacağını aylar öncesinden ilan etti, meslek mensuplarımıza hayırlı olsun.**

Maliyeden U Dönüşü

Geçtiğimiz yıl meslek mensuplarının tüm uyarılarına ve yakınmalarına rağmen, **Maliye Bakanlığı geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapılması konusunda kararlı bir şekilde ısrar etmiş,** üstelik çıkardığı tebliğ ve sirkülerle işi içinden çıkılmaz bir hale getirmişti. **Sayıtı 100 binleri aşkın meslek mensubunun örgütlü yapısı TÜRMOB yönetimi ise yaşananlara seyirci kalmış, sesini pek fazla çıkaramamıştı.**

15 Şubata girdiğimiz ilk saatlerde çıkarılan bir tebliğle, 2025 yılında geçici vergi dönemlerinde, tüm mükellefler açısından enflasyon düzeltmesi yapılmaması kararı gelince, hepimiz ohhh be diyerek, rahat bir nefes aldık.

Ayrıca, bu mükelleflerimiz geçici vergi beyanlarına artık bilançolarını da eklemeyecek, sonunda meslektaşlarımızın başından bu yana söyledikleri iki istem geç de olsa yerine gelmiş, kaybettiğimiz eşeği bulmuş olduk.

Ancak, hemen ilave edelim, münhasıran sürekli olarak işlenmiş altın, gümüş alım-satımı ve imali ile iştigal eden mükellefler bu olanaktan yararlanamayacak, onlar 2025 yılı geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmaya devam edecek.

Mehter Marşı Gibi, Bir İleri, Bir Geri

Geçtiğimiz yıl ikinci geçici vergi döneminde mükelleflerimiz yürürlükte olan mevzuata uygun olarak enflasyon düzeltmelerini yaparak beyanlarını verdiler. Sonra bir sabah kalktılar, Maliye yeni bir tebliğ çıkarmış, 2023 yılı brüt cironuz 50 milyonun altındaysa artık enflasyon düzeltmesi yapma hakkınızı kaldırdım, enflasyon düzeltmesi yapıp beyanname verdiyseniz şimdi beyanınızı düzeltin ve enflasyon düzeltmesi yapılmamış hale getirin dediler. Meslek mensuplarımız söylenerek de olsa kayıtları tekrar düzelterek enflasyon düzeltmesi yapılmamış hale getirerek, beyanlarını buna göre düzelttiler.

Yılsonu geldi, bakanlık bu defa da aynı mükelleflere, hani ben sizin yıl içinde enflasyon düzeltmesi yaptığınız için geçici vergi beyanlarınızı kabul etmeyip, beyanlarınızı enflasyon düzeltmesi yapılmayacak şekilde düzelttirmiştim ya, şimdi yine bir tebliğ yayınladım, bu defa **2023 yılı cironuz 50 milyonun altında kalıyor olsa da, 2024 yılının tamamı için enflasyon düzeltmesi yapın diyor.**

Enteresan işler gerçekten, madem yılın sonunda enflasyon düzeltmesi yapacaklardı, mükellefin yıl içinde enflasyon düzeltmesi yapılmış beyanlarını neden kabul etmeyerek, enflasyon düzeltmesi yapılmayacak şekilde düzelttirdiniz? Yazık değil o kadar insanın emeğine. Mehter marşı gibi, bir ileri bir geri.

Enflasyon Düzeltmesi Tümünden Kalkar mı?

Şimdiye kadar pek gündeme getirmemiştim, olayın daha çok mükellef hukukuna dokunan kısımlarını eleştiri konusu yapmıştım, çok geç olmadı dersiniz, enflasyon düzeltmesi işlemlerinin teorik altyapısında da aslında ciddi sıkıntılar var, aşağıda özetlemeye çalışayım.

Enflasyon düzeltmesinde, mali tablolarda yer alan değerlerin, enflasyon neticesinde değiştiği ve gerçek durumu yansıtmadığı gerekçesiyle, bu tablolardaki parasal olmayan değerlerin, Yİ-ÜFE oranları dikkate alınarak bulunan taşıma katsayılarıyla düzeltildiği söylenmektedir.

Burada dikkat edecek olursanız, temel bir varsayım var, işletmelerin parasal olmayan varlıklarının tam da taşıma katsayısı kadar değerlendirildiği varsayılıyor. Bu varsayım size göre ne kadar gerçekçi? Bundan daha fazla veya eksik değerlendirilmiş olamaz mı? Gerçek hayatta bunun denk gelmesi mutlu bir tesadüf olmaktan ileri gidemez.

Hadi daha açık sorayım, ***ülkedeki tüm işletmelerin aktifine kayıtlı gayrimenkullerin enflasyon karşısında aynı derecede değer kazandığını söylemek mümkün mü?*** Konya, Bitlis yahut İstanbul'da bulunan gayrimenkullerin değerleri enflasyon nedeniyle aynı derecede mi artıyor? Diğer taraftan, şirketin aktifine kayıtlı tarladan imar geçerek değeri fırlamışsa yahut sit alanı ilan edilerek değeri düşmüşse ne olacak?

Soruları artırabiliriz. ***Ülkedeki işletmelerin aktifine kayıtlı envai çeşitte malın değeri enflasyon karşısında Yİ-ÜFE oranında mı değer kazanır? Emtianın cinsi, malın raf ömrünün azalması, piyasalardaki daralmalar, teknolojik gelişmeler, fiyat rekabeti nedeniyle emtianın değerinin belirlenen taşıma katsayıları (enflasyon) kadar artmadığı olamaz mı?*** Hatta çok nadir de olsa emtianın değeri düşmüş dahi olamaz mı?

Uygulama bu şekliyle kur farkı değerlemesine benziyor, esasen ortada tam bir düzeltme yok, yapılan işlemlere “*Enflasyon Değerlemesi*” denilebilir. *Ortaya çıkan enflasyon kazancı veya zararı fiktif olabileceği gibi, henüz elde edilmemiş veya elde edilip edilmeyeceği bile şüpheli olabilir.*

Soruya gelelim, enflasyon düzeltmesi kalkar mı? Enflasyon düzeltmesi işlemlerinin, 2025 yılı geçici vergi dönemlerinde uygulanmaması yönünde alınan karar, Maliye Bakanlığının da bu işten artık yorulduğu, uygulamanın fiilen rafa kaldırıldığı hissini veriyor. Yıl içerisinde yapılacak bir yasal düzenlemeyle enflasyon düzeltmesi yürürlükten kaldırılacak olursa, çok şaşırmam, benim açımdan beklenen son olur.

Bayburt, Bayburt Olalı Böyle Zulüm Görmedi

Efendim, ne derece doğru bilemiyorum, ama çok meşhur olmuş bir yakıştırma vardır. Rivayete göre, Bayburt ilimizde bir klasik müzik konseri verilir. Konserden çıkan ahalinin ise, “*Bayburt, Bayburt olalı böyle zulüm görmedi*” diye yakındığı söylenir.

Meslek mensupları olarak, yıllar vardır böyle zulüm görmedik. Enflasyon düzeltmesinin yapılacak bir yasal düzenlemeyle kaldırıldığı gün, ortalığın düğün bayram yerine döneceği, tüm yurttan, Kıbrıs’ta ve yurtdışı temsilciliklerimizde coşkuyla kutlanacağı kesindir.

Grinin Elli Tonu

Hayır efendim, size burada film anlatarak, başımı derde sokacak değilim. Son zamanlarda yazılarımda yaşadığımız bazı mesleki sorunları ortaya koyarak, bir taraftan farkındalık yaratmaya, diğer taraftan meslektaşlarımızın düşünce ve eğilimlerini görmeye çalışıyorum.

Herkesin kendisine göre bir bakış açısı var, bu son derece doğal, ama bir kimsenin başkasının düşüncesini küçük görmeye veya göstermeye hakkı yok, karşılıklı olarak saygımızı korumamız gerekir. Bırakalım, meslektaşlarımız sorunlarımız hakkında ne düşünüyorsa konuşsunlar.

Bazı insanlar hayatı çok net görüyor, onlara göre hayat siyah ve beyaz renklerden ibaret. Oysa yaşadığımız gerçek dünya öyle değil, deyim yerindeyse grinin elli tonu var. Biraz çaba gösterip diğer tonları da görmeye çalışmamız gerekmez mi?

Maliye Kayıtdışı Ekonomiyle Savaşta Gaza Bastı

Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın kayıtdışı ekonomiyle mücadelede etkinliği son haftalarda bir hayli artmış durumda, açıklamalar genelde Anadolu Ajansından yapılıyor, Sn. Bakanımız da x hesabından kamuoyunu bilgilendiriyor.

Şubat ayının başında yapılan açıklamayla; oyuncular, ses sanatçıları ve ajansların mercek altına alındığı, banka hesap hareketleri, dijital platformlardaki faaliyetleri, reklam gelirleri ile diğer kazançların detaylı olarak tarandığı belirtildi.

Sonraki hafta yapılan açıklamada, bu defa **özel muayenehane sahibi bazı hekimlere yönelik verilerin, yapay zekâ destekli analiz programları kullanılarak incelenmesi sonucunda; muayene, estetik ve cerrahi operasyonlar ile diş tedavisi gibi işlemlerde 3 bin 663 hekimin yaklaşık 13 milyar liralık hâsılatı kayıt dışı bıraktığı** açıklandı.

Konuya ilişkin olarak yapılan en son açıklamada ise kırmızı et sektöründe 4 büyük firmanın takibe alınarak, fiili sayım yapıldığı ve 3 milyar liralık kayıtdışı kazancın belirlendiği ve cezalı tarhiyat yapılacağı bilgisi var. **Maliyenin kurduğu radar sistemine yakalanan ve şüpheli olarak değerlendirilen işlemlerde, mükellefler izaha davet edilecek.**

Vergide Artık Radar Var

Gelir İdaresi Başkanlığı'nda kurulmuş olan **Risk Analizi Değerlendirme ve Araştırma Sistemi (RADAR)** farklı kaynaklardan elde edilen, analize uygun çeşitli ve büyük verinin dijital ortama aktarılabilirdiği, daha sonra bu verilere dayalı çeşitli senaryolarının oluşturularak, mükelleflerin vergiye uyum düzeylerinin ölçülebildiği, vergiye uyumsuzluk riski taşıyan mükelleflerin saptanabildiği, vergi güvenliğinin sağlanmasına yardımcı olan bir sistemdir.

Gelir İdaresi tarafından tüm ülke genelinde olmak üzere, **çeşitli mükellef gruplarına ilişkin olarak elde edilen veriler, bakanlık bünyesinde bulunan yapay zekâ destekli Risk Analiz Sisteminde taramadan geçiriliyor.**

Şüpheli Görülenler Önce İzaha Davet Ediliyor

Son yıllarda mükelleflere kolaylık sağlayan çok güzel bir uygulama başladı: İzaha Davet. Bu uygulamaya göre, mükelleflerin vergi kaybına neden olduğu yönünde, idare tarafından birtakım tespitler yapılırsa, **gel kardeşim, şu olayı bize bir anlat, yaptıklarını izah et diye soruluyor.**

Mükellefin yaptığı açıklamalar sonucunda, masum olduğu yani gerçekte bir **vergi kaybına neden olmadığı ortaya çıkarsa, hakkında herhangi bir işlem yapılmıyor ve kendisine teşekkür edilerek gönderiliyor.**

İzahta Bulunmayanlar ve İzahları Yetersiz Olanlar İncelemeye Gönderilecek

İzaha davet edilen mükelleflerin, idareye herhangi bir izahta bulunmaması yahut yapılan izahatın yetersiz kalması durumunda, olay vergi incelemesine gönderilecek. Vergi müfettişleri tarafından yapılacak inceleme sonucunda, **vergi kaybına neden olunduğu görülürse, kayba uğratılan vergi cezasıyla birlikte mükelleften alınacak.**

Sırada Kimler Var?

Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Mehmet Şimşek, konuya ilişkin olarak mükelleflerimize şöyle bir uyarıda ve açıklamada bulunmuş:

“Amacımız kimseyi cezalandırmak değil, kayıt dışı kalmış kazançları vergilemek. Gönüllü uyum sürecinde uyum göstermeyerek, kayıt dışı kazancını beyan etmeyen mükellefler hakkında vergi incelemesi yapılıyor. Bu konuda kararlı mücadelemiz devam edecektir.”

Vergi kaçırırken yakalananların canı çok fena yanacak. Sıra hangi mükellef grubunda acaba? Aman efendim, hızınızı azaltın lütfen, çünkü sıra size de gelebilir.

Vergi Müfettişleri Derneğine Ziyaret

Efendim, geçtiğimiz haftalarda bir fırsat buldum, **Vergi Müfettişleri Derneği Genel Başkanı Sn. Fatih Mustafa Olcay’ı makamında ziyarete gittim, sağ olsunlar ilgi ve nezaketle karşıladılar**, faaliyetleri ve yayımları hakkında geniş bilgi aldım, sizlere de bilgi vermeden geçemeyeceğim.

Vergi Müfettişi Sn. Cem Seferoğlu tarafından yazılan, **“Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları Temel Kavramlar ve Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlamasına Yönelik Çerçeve ve Standartları”** son günlerde bir hayli ilgi çekiyor.

Vergi Müfettişi Sn. Hasan Kiraz’ın kaleme aldığı **“Karbon Vergisi Emisyon Ticaret Sistemi ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması - Uluslararası Örnekler ve Türkiye Analizi”** de başvuru kaynağı olacak bir eser, okuyucuları bol olur inşallah.

İyi hafta sonları dilerim, kalın sağlıcakla.